

του 1961 και εντάχθηκε στον Κυπριακό Στρατό. Διακρίθηκε στις μάχες του 1963-1964, στη Λευκωσία, προήχθη σε ταγματάρχη το 1971, και το 1973 αρνήθηκε την πρόταση του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου για να αναλάβει την ηγεσία του Εφεδρικού Σώματος, επιλέγοντας να παραμείνει στην Εθνική Φρουρά.

Τον Ιούλιο του 1974 υπηρετούσε στο 12ο Τακτικό Συγκρότημα, της Κυδρέας, περιοχή που γνώριζε άριστα και είχε πολλούς φίλους. Μόλις εκδηλώθηκε το πραξικόπημα της 15ης Ιουλίου κατέβηκε στη Λευκωσία και διερεύνησε τις πιθανότητες εκδήλωσης αντικινήματος. Τις επαφές και τις προσπάθειές του για αντιπραξικόπημα συνέχισε και στα τέλη Ιουλίου, μεταξύ πρώτης και δεύτερης εισβολής, όταν συνάντησε για τον σκοπό αυτό και τον Τάσο Παπαδόπουλο. Δεν θα προλάβαινε. Προηγουμένως, είχε υποβάλει την παραίτησή του από τον στρατό, στον ίδιο τον Γλαύκο Κληρίδη, απογοητευμένος και απηυδισμένος με όσα είχε ζήσει στη διάρκεια της πρώτης εισβολής. Η παραίτησή του δεν έγινε δεκτή. Επέστρεψε στην περιοχή Κυδρέας - Μιας Μηλιάς, όπου αφιερώθηκε στην οργάνωση της άμυνας της περιοχής. Τα αισθήματα του Τ. Μάρκου εκείνες τις μέρες τα περιέγραψε στον Πάνο Μυρτιώτη ένας από τους έφεδρους στρατιώτες του, όπως τα άκουσε σε μια έντονη συζήτηση με συνάδελφό του: «Να πέσει, μωρέ, η Πατρίδα, αλλά να πέσει μαχόμενη!»

Το πρωί της 14ης Αυγούστου 1974, μετά την κατάρρευση των συνομιλιών της Γενεύης, ακολούθησε η δεύτερη φάση της τουρκικής εισβολής. Ο Τάσος Μάρκου, εθεάθη για τελευταία εξακριβωμένη φορά λίγο πριν το μεσημέρι της ίδιας μέρας. Είχε διώξει τους τελευταίους άνδρες του στα μετόπισθεν και είχε μείνει με τον Αγκαστινιώτη ασυρματιστή του. Επέλεξε την προσωπική σύγκρουση με τα σιδερόφρακτα στρατεύματα εισβολής. Θα τιμούσε, έτσι, τα «όπλα τα ιερά», τα οποία του εμπιστεύτηκε η πατρίδα. Και θα αποδεικνυόταν, στο πεδίο της μάχης, ο ιδανικός ηγέτης, της στρατιωτικής ορολογίας: Αυτός που μπορεί να εμπνεύσει και να καθοδηγήσει. Και στη ζωή και μεταθανάτως.

Δολοφονημένη Αθωότητα

*Αγνοούμενο μόλις δέκα μηνών...
Του φύτεψαν μία σφαίρα
στο κεφάλι οι Απίλεις.
Έγειρε χαμογελώντας
στης μάνας του την αγκαλιά
σαν πουλάκι π' αναζητά φωλιά.
Εκείνη δεν μπόρεσε
στα χέρια να το κρύψει.*

*Έγειρε δακρυσμένη το κεφάλι
και ξεψύχησε απ' τη λαβωματιά.
Στο ίδιο κασελάκι
σε ξένη γη θάψανε τα οστά
σαράντα χρόνια μετά.
Δακρυσμένη η Δικαιοσύνη.*

Κλαίρη Αγγελίδου